

industrijsko-gospodarski pregled

Uređuju: Hedviga Kveder i Ivan Jerman

Razvoj novog lijeka protiv raka

Farmaceutski koncern Pierre Fabre sklopio je s američkim koncernom Bristol-Myers Squibb ugovor o zajedničkom razvoju i komercijalizaciji budućeg lijeka protiv raka Javlor®. Taj preparat, koji sadrži vinuflin, u Europi je u III fazi kliničkih ispitivanja za terapiju raka mokraćnog mjehura i pluća i u II fazi za terapiju raka dojke i jajnika. Francuska tvrtka očekuje da će u 2007. godini započeti s marketingom lijeka. Proizvodnja se predviđa na lokaciji na jugozapadu Francuske, najvjerojatnije u Toulouseu. Američki partner dobiva ekskluzivnu licenciju za Javlor® u SAD-u, Kanadi, Japanu, Koreji i dijelu jugoistočne Azije, dok će francuska tvrtka preuzeti distribuciju u ostalim zemljama, posebno u Europi. I. J.

Sredstva protiv odbacivanja transplantata

Francuska organizacija OPI, koja se specijalizirala za razvoj lijekova za rijetke bolesti, sklopila je sporazum s američkim poduzećem Avax/Genopoietic za zajedničko vođenje njihovih tvrtki kćeri Opisodia i Genopoietic u Francuskoj. Oni će raditi na projektu razvoja sredstva protiv odbacivanja transplantata Leukotac® (inolimab), koji je u II. fazi kliničkih ispitivanja. Isto tako projekt se odnosi na razvoj i proizvodnju antitijela i rekombinantnih proteina. Dogovorene su lokacije u Lyonu i Besançonu. I. J.

Kontrastna sredstva za medicinu

Tvrtka Guerbet je jedan od najvećih europskih proizvođača kontrastnih sredstava za medicinske svrhe. U roku tri godine tvrtka će uložiti 24 milijuna eura u proširenje svojih kapaciteta na lokaciji Lanester, Bretanja, Francuska. Time će se sadašnja proizvodnja od 1700 tona udvostručiti na 3500 tona. Privatna tvrtka Guerbet kontrolira 25 % europskog tržišta kontrastnih sredstava i namjerava se širiti u SAD, gdje sada ima svega 1 % tržišta. Tvrtka posjeduje i proizvodni pogon u Meksiku. I. J.

Rafinerija nafte Rijeka: Veliki remont

Od proljeća 2001. godine velikog remonta rafinerijskih postrojenja nije bilo. U Rafineriji je bio obustavljen rad gotovo svih postrojenja. U Energani je zamijenjen tlačni kolektor. Zaustavljen je bio Topping 3. Obavljeno je 6 700 pojedinačnih remontnih aktivnosti. Dijelovi pogona se čiste. Na Platformingu 2 i Unifinigu moraju se zamijeniti dijelovi peći. Obavljaju se također investicijski radovi. Dio kolone na Toppingu i Vakuumu trebali su se zamijeniti, a na FCC-u promijeniti reaktor. Značajan investicijski zahvat je prelazak na uporabu DCS-sustava na FCC-u i Platformingu 2.

Troškovi remonta i godišnjeg održavanja procjenjuju se na 150 milijuna kuna. H. K.

Poziv INI za partnerstvo u projektima MOL-a

Na Balatonu su se sastali čelnici Ine i MOL-a. Posjetili su polje Nagylengyel na kojem se primjenjuju metoda EOR proizvodnje nafte, a zatim su posjetili prvu mađarsku naftnu bušotinu.

Direktor MOL-ova Sektora istraživanja i proizvodnje upoznao je Inine stručnjake sa strateškim smjernicama MOL-a u "upstream"

djelatnosti. Upoznati su bili također s MOL-ovim aktivnostima na domaćem prostoru i međunarodnim projektima.

Ini je bio upućen poziv za sudjelovanje u projektima MOL-a kako bi se smanjili troškovi i objedinilo znanje i iskustvo. Inini stručnjaci su se upoznali s projektima na polju Stari Gradac – Barcs i Vizvar. Raspravljalo se o mogućim projektima zajedničkog nastupa Ine i MOL-a u Hrvatskoj i Mađarskoj i na inozemnom tržištu. Za zajedničko ulaganje zanimljive su zemlje Egipat i Libija. H. K.

Realizacija plinskog sustava Republike Hrvatske

Važni su preduvjeti da bi nastupila plinska era porast potrošnje plina od sadašnjih 3,1 milijarde na 5,5 milijardi kubika, rast broja potrošača plina sa sadašnjih 560 tisuća na 1,2 milijuna i povećanje plinificiranosti Hrvatske, s 44 % na 65 %. Važno je dovršenje glavnog magistralnog plinovoda Pula–Karlovac, povezivanje sjevernojadranske proizvodnje plina s novim plinovodom, gradnja novog plinskog skladišta u Okolima i osiguranje novih opskrbnih pravaca.

Potrebno je planirati nove pravce uvoza plina zbog pokrivanja rasta energetske potrošnje. Projekt Nabucco predviđa do 2012. godine transport plina iz Kaspiske regije u Europu što je važno i za hrvatsko tržište. Ukoliko se zadovolje svi uvjeti, opskrba novim plinovodom preko Mađarske bit će moguća 2009. godine.

Hrvatska se opredjeljuje za plin budući, da je čist i ekološki prihvatljiv energent. Temelji plinskog gospodarstva u Hrvatskoj su plinska polja sjevernog Jadrana i izgradnja magistralnog plinovoda Pula–Karlovac. Već je položeno prvih devet kilometara od ukupno 42 km podmorskog plinovoda za transport plina iz polja sjevernog Jadrana do hrvatske obale gdje je predviđeno spajanje s magistralnim plinovodom Pula–Karlovac.

Istodobno se obavljaju radovi na privođenju proizvodnji plinskih polja. U proizvodnji su četiri plinska polja s 12 proizvodnih platformi. Ivana, Marica, Ika i Ida daju na hrvatskoj strani dnevno oko dva milijuna prostornih metara plina. Glavna tehnološka platforma Ivana K obrađivat će plin s tamošnjih polja. Očekuje se puštanje u rad plinskih polja Katarina i razradnih polja Anamaria, Ana i Vesna.

Sektor tehnoloških servisa Ine započeo je radove na kopnenom dijelu Plinovoda od obale do terminala u Puli (9,6 km).

Plinacro je uključen u gradnju magistralnog plinovoda Pula–Karlovac, plinskog čvora Ivanja Reka do plinskog čvora Kutina. Dionice plinovoda su ugovorene, a osigurani su i svi materijalni i tehnološki uvjeti. Izgradnja 400 km plinovoda u Hrvatskoj pridonijet će razvoju i gospodarstvu zemlje. H. K.

Chromos boje i lakovi dobio certifikat ISO 14001:2004

Za savjesno čuvanje okoliša Chromos boje i lakovi dobio je certifikat ISO 14001:2004 njemačke udruge za tehnička ispitivanja RWTUW. Posljednjih godina tvrtka kvalitetnim upravljanjem i ulaganjem u ljude i istraživanja ostvaruje prihod oko 20 milijuna eura, od čega se oko 25 % odnosi na izvoz. U prvom tromjesečju ove godine ostvareni rezultati su 20 % bolji u odnosu na isto

razdoblje u 2005. godini. Proizvodi se izvoze u Austriju, Mađarsku, Nizozemsku, Englesku, u zemlje bivše Jugoslavije i nešto u Njemačku. Zaključen je izvoz u Albaniju.

Od 2001. godine Chromos posluje u sklopu slovenskog Heliosa koji ima preko 80 % udjela u tvrtki. Helios ostvaruje dobit od 230 milijuna eura na godinu.

Helios s Chromosom planira smanjiti proizvodnju jeftinih proizvoda, a povećati proizvodnju proizvoda koji imaju visoku dodanu vrijednost (parketni lak "Cromoden" i premaz za protupožarnu zaštitu "Pirostop"). H. K.

Narcor, Županja: Proizvodnja i prerada stakla

Već 12 godina županjski Narcor bavi se proizvodnjom i preradom stakla. S radom je počeo u zakupljenom prostoru, a danas raspolaže s 5 000 m² vlastitog izgrađenog prostora. Tvrtka je uvijek bila solventna i ulagala u tehnologiju i znanje pripremajući se za europsko tržište.

Tvrtka proizvodi staklo za građevinarstvo i uređenje prostora, a obavlja i ugradnju stakla.

Narcor izvozi i do 25 % svojih proizvoda visokog stupnja obrade u Bosnu i Hercegovinu, Srbiju i Crnu Goru. Sirovine kupuje u Italiji i Mađarskoj budući da dovoljno kvalitetnih nema u Hrvatskoj. H. K.

Zvir d. o. o.: Pokusna proizvodnja punionice izvorske vode i voćnih sokova

Tvrtka Zvir d. o. o. kupila je Upravnu zgradu i zgradu Dorade bivše Tvornice papira u Rijeci. Nakon uređenja prostora punionice i pratećih objekata te montaže najsuvremenije opreme počela je pokusna proizvodnja prirodne izvorske vode i voćnih sokova. U punionicu je investirano 12 milijuna eura. Prema planu ove će se godine isporučiti domaćem tržištu pet milijuna litara pakirane vode.

U vrijeme pune proizvodnje na tržište će se otpremati više od 25 milijuna litara vode i voćnih sokova na godinu. Prema tehnološkim mogućnostima proizvest će se i do 15 000 litara pakirane izvorske vode odnosno sokova na dan.

Oprema punionice omogućuje visokoautomatiziranu proizvodnju i izravno punjenje boca vodom ili sokovima bez doticaja zraka i uz nadzor proizvodnje.

Proizvodni program obuhvaća pakiranje prirodne izvorske vode, proizvodnju niskokaloričnih prirodnih, bistrih negaziranih voćnih sokova i proizvodnju ledenog čaja.

Prirodna izvorska voda iz kraškog područja Gorskog kotara, pod robnim imenom Vira, svrstava se u vode izvrsne ukusnosti. H. K.

Poslovanje Ericssona Nikole Tesle

U prvom tromjesečju ove godine Ericsson Nikola Tesla ostvario je neto-dobit od 28,6 milijuna kuna.

Ostvareni rezultati u skladu su s planovima. U tom razdoblju prihodi od prodaje iznosili su 311,8 milijuna kuna, što je 11 % više u odnosu na 2005. godinu. Knjižene narudžbe-porastle su na 354,5 milijuna kuna (14 %).

Prihodi od prodaje na domaćem tržištu iznose 104,8 milijuna kuna, što je povećanje od 17 %.

Na tržištu Zajednice Neovisnih Država ostvareno je 91,5 milijuna kuna, što je 127 % više u odnosu na prvo tromjesečje 2005. godine. H. K.

Telekom akademija

H1 Telekom akademija je najnoviji projekt splitskog telekom-operatera, Portusa, vlasnika mreže H1. Akademija će polaznicima omogućiti stjecanje znanja o najsuvremenijim telekomunikacijskim tehnologijama i uslugama. Timove vode svjetski priznati stručnjaci. Polaznicima, koji zadovolje kriterije nudi se ugovor o radu u timu za uvođenje najsuvremenijih telekom-usluga u Hrvatsku, koje se temelje na tehnologiji WiMax i ADSL.

Telekomunikacijske tvrtke u Hrvatskoj, njih 141, zapošljavaju oko 14 500 djelatnika. H. K.

Končar-INEM uspješna tvrtka

Tvrtka Končar-INEM osvaja domaći i regionalni prostor. Prema performansama Končarova računala su konkurentna svjetskim pandanima. Računala se proizvode u malim serijama, ručno se sklapaju i svaki korak se kontrolira.

Najnovija Janica, četvrta je uspješnica tvrtke, laptop ima zaslon od 19 inča, a performansama može zamijeniti "tvrdo" računalo. Pokreće je 64-bitni, AMD Mobile Turion procesor. Jedno je od najmoćnijih računala na svijetu. H. K.

Inker očekuje povećanje prometa

Prihodi Inker trenutačno su oko 15 milijuna eura. Roca kao novi vlasnik zaprešičkog Inker ima 97 % dionica, a ostatak dionica u rukama je malih dioničara (njih oko 700) kojima će biti ponudjen otkup dionica.

Promet Inker će rasti budući da će Roca dio svog programa namijenjenog opremanju kupaonica preseliti u Zaprešić. Asortiman proizvoda će se širiti (različite vrste slavina, mješalica, kupaonske kade, tuševi i tuš-kabine). H. K.

Ugovori Ericsson Nikola Tesla i BH Telecoma

Predstavnici tvrtke Ericsson Nikola Tesla i BH Telecoma potpisali su ugovore koji će omogućiti plasman najmodernijih informacijsko-komunikacijskih usluga Ericssona Nikole Tesle na tržište mobilne telefonije u BiH. Vrijednost ugovora veća je od 34 milijuna kuna. H. K.

Agrokor povećava ukupne prihode

Očekuje se da će ukupni prihodi Agrokor iznositi oko 13 milijardi kuna što je povećanje od 3 milijarde kuna u odnosu na 2005. godinu.

Agrokor namjerava kupiti američku tvrtku koja ima licenciju za proizvodnju dodataka prehranbenim proizvodima. H. K.

Končar: Dobri financijski rezultati

U prva tri mjeseca ove godine Končar je ostvario prihod od 548,4 milijuna kuna, što je 52 % više u odnosu na isto razdoblje u 2005. godini. Prihod od 321,9 milijuna kuna (59 %) ostvaren je na domaćem tržištu, a 226,5 milijuna kuna (41 %) realizirano je izvozom. H. K.

Podravka: Prihod u prvom tromjesečju

U prva tri mjeseca ove godine Podravka je od prodaje ostvarila ukupan prihod od 758,2 milijuna kuna, što odgovara povećanju od 3 % u odnosu na isto razdoblje u 2005. godini. Neto-dobit ostvarena je u iznosu od 16,2 milijuna kuna. H. K.